

[Justitsministeren.]

om antallet af de illegale aborter, og det er på den anden side klart, at en statistik, der alene omfatter de legale aborter, kun giver et højest ufuldstændigt billede af virkningen af lovgivningen og den praksis, der følges. Det ligger klart — som der nærmere er redegjort for i betænkningen i afsnit IV — at antallet af legale svangerskabsafbrydelser i tiden siden gennemførelsen af loven i 1937 er steget ganske betydeligt, nemlig fra ca. 400 til 4 000—5 000 om året. Jeg kan til supplerung af de tal, der er gengivet i betænkningen side 19, oplyse, at der i 1953 er foretaget 4 795 legale aborter. Tallet for 1953 viser således for første gang i en lang årrække en nedgang; men det er selvsagt tvivlsomt, om man heraf kan udlede, at stigningen er standset eller endog kan ventes afløst af en nedgang. Jeg skal dog tilføje, at nogle oplysninger, jeg har modtaget fra Københavns mødrehjælp, tyder på, at der i 1954 er indtrådt en yderligere, men dog moderat nedgang i antallet af svangerskabsafbrydelser.

Det er imidlertid klart, at en stigning i antallet af legale aborter ikke kan anses for så betænkelig, hvis stigningen er sket på bekostning af de illegale aborter. På dette punkt befinder vi os imidlertid på meget usikker grund. Svangerskabskommissionen har opstillet nogle beregninger over antallet af illegale svangerskabsafbrydelser, og der kan efter disse oplysninger ikke være nogen tvivl om, at der også her er sket en betydelig stigning i antallet i den tid, 1937-loven har været gældende; men noget sikkert billede af, hvor stor stigningen har været, er det vanskeligt at danne sig. Man kan selvfølgelig kun gisne om, i hvilket omfang stigningen i de legale aborter repræsenterer en udeblevet yderligere stigning i antallet af illegale aborter; men det er nærliggende at antage, at en betydelig del af de kvinder, der har opnået legal abort, ville have forsøgt sig ad illegal vej, hvis de var blevet afvist.

Den konklusion, jeg må drage af disse betragtninger, er, at vel er der i tiden fra 1937 sket en betydelig stigning i det samlede antal af svangerskabsafbrydelser, men at man på grund af den mulige eller sandsynlige sammenhæng mellem antallet af legale og illegale aborter må stå noget usikkert overfor, hvorledes man skal vurdere stigningen

i antallet af legale aborter og dermed virkningen af 1937-loven. Man kan nemlig ikke uden nærmere kendskab til denne sammenhæng hævde, at 1937-loven er skyld i stigningen i antallet af svangerskabsafbrydelser og udfra denne betragtning gå ind for en stramning af indikationen. Men dette må på den anden side ikke forlede til den antagelse, at man fra samfundets side kan stille sig indifferent overfor, i hvilket omfang svangerskabsafbrydelse finder sted.

Det er for mig klart, at udgangspunktet for overvejelserne bør være, at svangerskabsafbrydelser — legale eller illegale, men navnlig illegale — må anses for uønskelige, ikke blot fordi det må være naturligt at tillægge fosteret en retsbeskyttelse, hvor ikke afgørende hensyn taler i modsat retning, men også fordi det normalt vel vil være det lykkeligste for kvinden selv, at hun føder sine børn. Man kan overfor dette sidste med megen ret indvende, at det må overlades til de enkelte selv at tage stilling til, hvad der tjener deres eget tarv bedst; men det er dog min opfattelse, at samfundet ikke uden videre tør godtage dette ræsonnement, navnlig når ønsket om svangerskabsafbrydelse beror på ydre forhold, som det offentlige har mulighed for at ændre.

Men ligesom jeg finder det principielt rigtigt at anse svangerskabsafbrydelser for uønskelige, anser jeg det for givet, at der bør være adgang til svangerskabsafbrydelse af hensyn til kvinden også udenfor de tilfælde, hvor der foreligger rent medicinsk indikation. Når en gravid kvinde har gode grunde til at ønske sit svangerskab afbrudt, er det efter min mening betænkeligt at modsætte sig hendes ønske, medmindre man kan anvise hende vej til at komme ud af de vanskeligheder, som begrunder hendes ønske.

Når jeg tager mit udgangspunkt i den betragtning, at svangerskabsafbrydelse må anses for uønskelig, er dette ikke ensbetydende med, at jeg ville anse det for berettiget at stille de strengeste krav til denne motivering. Tværtimod ville jeg for mit eget vedkommende være tilbøjelig til at gå noget videre end kommissionens flertal og medtage de alvorligste tilfælde af social indikation. Men det er klart, at det både set fra samfundets synspunkt og fra den enkeltes synspunkt langt bør foretrækkes, at der